

ГЕНДЕРНА ЧУТЛИВІСТЬ «ВІННИЦЬКОЇ ГАЗЕТИ»

Діана Наруллаєва-Гетманчук

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 Журналістика

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник –

кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики,
реклами та зв'язків з громадськістю

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Тетяна Цепкало

Регіональна періодика як частина інформаційного простору України є джерелом об'єктивної інформації про події, що відбуваються в конкретному регіоні, та сприяє формуванню свідомого громадянства та активної громадської позиції. Якість інформаційного продукту в таких мас-медіа визначається не лише його цікавістю та корисністю для читачів, але й відповідністю очікуванням та потребам аудиторії. Створення якісного інформаційного продукту допомагає привернути більше читачів та забезпечити стабільність фінансового стану регіональної преси. Дотримання гендерних аспектів у регіональній пресі сприяє створенню більш рівного інформаційного середовища.

Багато людей похилого віку читають саме місцеві газети, а тому рівень довіри до них є великим, на відміну від онлайн-ЗМІ, тому регіональна преса може стати ефективним засобом формування гендерної рівності. О. Бухтатий вважає, що «причина відданості українців друкованим медіа полягає в тому, що поширення Інтернету дало можливість будь-кому стати автором, що призвело до появи значної кількості необ'єктивної та недостовірної інформації. Поступаючись в оперативності Інтернету, преса виграє уваженістю позиції і якістю інформації» [1, с.38]. Ми не зовсім поділяємо думку вченого, але зважаємо на потреби місцевого населення в якісній регіональній інформації.

«Вінницька газета» – це регіональне видання, яке виходить у місті Вінниця та області. Газета висвітлює актуальні події, новини

та іншу інформацію, яка стосується життя міста та області. Цей друкований орган має велике значення для місцевого населення, оскільки є основним джерелом новин та інформації про події у регіоні. Відтак гендерна чутливість «Вінницької газети» є важливим аспектом формування свідомої рівноправності обох статей в регіоні. Гендерні аспекти регіональної преси важливі для забезпечення рівних можливостей та представленості різних гендерів у медіа. Дотримання гендерної рівності в регіональній періодиці сприяє формуванню гендерно чутливого інформаційного простору та відображенню різноманітних голосів та поглядів.

Ми провели контент-аналіз співвідношення авторів / авторок, експертів / експерток та героїв / героїнь у медіатекстах «Вінницької газети» за 2022 та 2023 роки. Досліджуючи авторів / авторок контенту «Вінницької газети», ми не враховували офіційні заяви, звіти, накази, експертні оцінки, рішення міської ради, інформацію про наміри і т.п. У полі зору нашого аналізу були саме медіатексти.

Жінки як авторки в «Вінницькій газеті» становлять абсолютну більшість: 55 та 29 публікацій авторства чоловіків; 108 і 209 публікацій авторства жінок за 2022 та 2023 роки відповідно. Так, у 2022 році співвідношення кількості авторів та авторок становила 34% і 66% відповідно, а в 2023 році – 12% та 88 %. Якщо в 2022 році публікацій жінок було вдвічі більше, ніж чоловіків, то в 2023 році медіатекстів авторок у 10 разів більше, ніж авторів.

Серед авторок публікацій на сторінках «Вінницької газети» за 2022 рік такі: Оксана Макарова (70 публікацій), Софія Шеремет (68), Ольга Гусак (63), Наталка Терен (60), Валентина Пустива (5), Діана Наруллаєва (5), Мар'яна Чорна (2), Зінаїда Стриж (2), Вікторія Цюбко (1), Наталя Космина (1), Світлана Шевченко (1), Ганна Волошенюк (1), Тетяна Ковальчук (1), Ірина Зелененька (1), Катерина Клен (1).

Авторів медіатекстів «Вінницької газети» за 2022 рік представляють: Михайло Барський (20 публікацій), Іван Ковтонюк (15), Володимир Котов (6), Іван Осипенко (6), Сергій Петровський (4), Василь Петренко (2), Михайло Ястремський (1), Володимир Присяжнюк (1), Валерій Ольховий (1), Володимир Варус (1), Василь Антонюк (1), Сергій Мостюк (1).

Публікації жінок у «Вінницькій газеті» за 2023 рік представлені таким чином: Софія Шеремет (112 публікацій), Наталка Терен (92), Ольга Гусак (71), Оксана Макарова (64), Катерина Клен (35), Олена Верба (4), Тетяна Ковальчук (2), Наталія Калініченко (1), Вікторія Шнайдрок (1), Світлана Спіранська (1).

Чоловіки як автори медіатекстів у «Вінницькій газеті» за 2023 рік представлені такими іменами: Михайло Барський (11 публікацій), Іван Осипенко (11), Іван Ковтонюк (4), Михайло Шафір (2), Саша Резнік (1).

Також ми підраховували кількість звернень журналістами «Вінницької газети» за експертною думкою до жінок і чоловіків. До чоловіків як експертів у «Вінницькій газеті» за 2022 та 2023 роки медійники звернулись 221 та 254 рази відповідно, а до жінок – 194 та 215 разів.

У процентному співвідношенні журналісти «Вінницької газети» у 2022 році звернулись до експертів у 53% випадків, до експерток – у 47%, що засвідчує дотримання гендерного балансу. У 2023 році цей баланс дещо знизився, але на незначному рівні: 55% і 45% експертів та експерток відповідно. Найчастіше серед чоловіків за коментарями звертались до міського голови Сергія Моргунова, директора департаменту житлового господарства міської ради Романа Фурмана та директора департаменту охорони здоров'я Олександра Шиша, серед жінок – до директорки департаменту освіти міської ради Оксани Яценко та директорки департаменту соціальної політики міської ради Валентини Войtkової.

«Результати моніторингу гіперлокальних медіа дещо відмінні від результатів моніторингу медіа загально-національних. Так, за даними дослідження, у регіональних ЗМІ жінки були експертками у 35% випадків, героїнями – у 34% (для порівняння, у 2021 році експертки – 32%, героїні – 27%)» [3]. Ці середньостатистичні показники можуть бути покращеними за рахунок дотримання гендерного балансу, як то відбувається у «Вінницькій газеті».

За даними Волинського прес-клубу, у 2022 році «відсоток жінок зріс у кілька разів: якщо у лютому вони були експертками і тою чи іншою мірою коментували питання, пов'язані з війною/армією лише в 16% випадків, то у квітні – в 27% випадків. При

чому – не лише як матері чи доньки загиблих бійців, а й і як активні учасниці процесів, пов'язаних із війною. Схожа ситуація і з жінками, які фігурували в публікаціях, але не коментували подій чи ситуацій (тобто були героїнями): у лютому їх кількість становила лише 6%, тоді як у квітні – 21%. Волонтерська тема є майже збалансованою – у публікаціях чоловіків лише на кілька відсотків більше, ніж жінок» [2].

У «Вінницькій газеті» за 2022 та 2023 роки героїв публікацій нараховано 164 та 234 відповідно, а героїнь – 156 та 167 відповідно. У 2022 році констатуємо гендерний баланс використання образів героїв та героїнь у «Вінницькій газеті»: 51% і 49% відповідно. У 2023 році з'являється незначний гендерний розрив: 58% героїв медіатекстів та 42% – героїнь.

Отже, гендерні пропорції «Вінницької газети» за 2022 рік становить 46% чоловічого маркеру та 54 % – жіночого, а в 2023 році – 42% і 58% відповідно, що в середньому становить 44% до 56%. Тому можна констатувати дотримання середнього гендерного балансу в регіональному періодичному виданні, що свідчить про гендерну чутливість його контенту.

Список використаних джерел

1. Бухтатий О. Перспективи реформування комунальної преси в Україні. *Публічне урядування*. № 1. 2015. С. 35-42.
2. Гендерний баланс та війна. Моніторингове дослідження в першому кварталі 2023 року. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/gendernyj-balans-ta-vijna-monitoringove-doslidzhennya-u-pershomu-kvartali-2023-roku-i51269>. (дата звернення: 31.03.2024).
3. Коли жінки стануть людьми для українських медіа. Моніторингове дослідження за третій квартал 2021 року. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/koly-zhinkystanut-lyudmy-dlya-ukrayinskyh-mediamonitoringove-doslidzhennya-3-kvartal2021-i41486> (дата звернення: 24.03.2024).